Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 269 (10.652). Львів, вівторок 1. грудня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зл.
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ворожа „пятка".

Промова посла Б. Козубського на пленумі сойму дня 26. листопада при дебатах над експозе голови уряду Скшинського.

Високий Сойме! Голова ради міністрів Скшинський у своїому експозе сказав, що програмою нового уряду є його будова. Але з кого складається той уряд? Яку він має програму відносно українського народу? Премієром є граф Скшинський, великий декляматор за границею про той розхвалений нібито рай для національних меншостей в Польщі. В своїому експозе він нічим не зазначив, яка його програма відносно нас; згадав лише в дуже розплинчатих виразах, що у відношенні до нас буде лібераьно додержувати дуже ліберальної польської конституції.

Хочемо нагадати п. Скшинському, що на засіданні Ліги Націй у Женеві 1924 р. міністр закордонних справ польської республики п. Скшинський, теперішній премієр, дуже багато оповідав про те, що в Польщі національним меншостям живеться дуже добре, що в Польщі істнує дуже ліберальна конституція, далі, що вже ухвалено дуже ліберальні закони язикові і шкільні для меншостей і що в короткому часі має повстати для Українців навіть університет у Львові. Але вже другого дня під впливом політичних приятелів п. Станислава Грабского поспішно викреслив з протоколу засідання місце університету, що має повстати — Львів.

А тепер поруч п. Скшинського на міністерських лавах бачимо знову п. Станислава Грабського з тєтою міністра освіти. Отже й надалі той злий геній українського шкільництва має накладати свою тяжку руку на наші школи, має чавалі бути обер-прокурором „Святійшого Синоду" на згубу православної церкви в Польщі. Творець славетного шкільного закону, що про нього так деклямував за кордоном п. Скшинський, цілковито перекреслив його своїм виконавчим розпорядженням. Підчас міністрування в кабінеті свойого брата Станислав Грабский встиг майже остаточно знищити українське шкільництво, заміняючи українські школи на польські або на таку потвору з педагогічного погляду, як так звані школи утраквістичні. Цей пан, що затемнює й нищить душі українських дітей, має й далі бути міністром освіти.

Дальше бачимо в складі цього уряду представників „Пяста". Програма цеї партії у відношенні до нас — це відібрання землі в українського селянина й віддання її військовим і цивільним кольоністам, бо, як сказав Вітос, „плуг польського селянина має означити східні кордони Польщі".

Засідають тут в цьому уряді і представники ППС., яка має свою програму, т. зв. соціялістичну. Алеж ця програма істнує, здається, тільки таксамо для заграниці, як ліберальні конституція і ліберальні закони. В дійсности відібрання земель від православних церков, піддержування осадництва на наших землях, тиха згода на польонізацію — ось справжня програма ППС. супроти українського народу.

Репрезентанти НПР. в уряді не можуть відмовитись від свойого гасла: „Польща тільки для Поляків".

Не віримо також, щоб міністр у кабінеті Вл. Грабського п. Рачкевич перестав бути тим самим Рачкевичем в кабінеті Скшинського, щоб перестав знущатися над українським народом, щоб закинув тисячні безосновні й безправні арештування між Українцями.

Сказано: „Програмою нового уряду це його будова". Всі партії, що входять у склад цього уряду, вели, ведуть і, не віримо, що й дальше не будуть вести супроти нас, українського народу, політики екстермінації. Коаліція польських партій, лівих і правих, доказує, що повстав спільний фронт проти змагань українського народу, що всі польські партії погодилися з тому, як однаково поступати проти нас. Инакше не сиділиб разом на міністерських лавах п. Морачевский з п. Ст. Грабским. Всі вони супроти нас ворожо настроєні. Зуб за зуб.

Наше становище до уряду не може бути инше, як тільки неприхильне. Український Клюб займе супроти уряду п. Скшинського становище опозиційне.

Здійснювання Льокарно.

Німецький парлямент приймає льокарнські договори.

Кілька тижнів велась у Німеччині завзята боротьба в пресі, вічами та зборами, за і проти договорів у Льокарно. Дві крайні партії: націоналісти та комуністи доказували, кожна зі свого становища, що порозуміння зі союзними державами, на основі таких договорів, уведе Німеччину в дуже клопітну ситуацію і зваже її новими путами, аналогічними до Версайського договору. Комуністи вказували головно на те, що Німеччина ввійшовши до Ліги Націй стане поневолі ворогом СРСР., з яким не повинна зривати звязків, з огляду на необхідність вести у майбутньому політику спільних, солідарних інтересів.

При другім читанню проєкту закону про льокарнський договір, у райхстагу велась дискусія, в якій взяли участь представники двох протилежних становищ щодо цього договору. Боронив договору соціялдемократ д-р Ляндсберг, а виступав проти нього посол Вальраф, бувший президент райхстагу. Хід думок д-ра Ляндсберга був такий: Можна бути противником льокарнського договору, але навіть противник мусить не забувати, що головним мотивом якоїсь акції повинна бути любов рідного краю. Ми пятнуємо якнайрізкійше той факт, що велика партія нашого парляменту дала раніще свою згоду на підписання договору, а потім зі страху обмила руки від цеї справи. Це виглядає так, якби машиніст бачучи, що поїзд находиться в небезпеці, вискочив з паровозу, щоби самому спастися. Неправильним є погляд, що льокарнський договір означає вибір зроблений Німеччиною в користь Заходу проти Сходу. Німеччина не дасть себе втягнути в воєнний союз звернений проти Росії. Росія не зробила їй нічого злого і тому вона хоче жити з нею в згоді. Фраза, що льокарнський договір означає війну з Росією є безосновною. Договір коштує Німеччину тільки те, що вона зрікається війни, яку вона, як це признали самі націоналісти, і так вести не в силі, навіть якби хотіла. Зате як здобуток має Німеччина зменшення до мінімум небезпеки війни, відкинення санкцій, систему мирових договорів і вигляди на недалеку свободу в Рейнщині. Нема вже чого лякатись, щоби Руршина та Рейнщина були репараційними провінціями. Приймаючи льокарнський договір, Німеччина віддає велику послугу собі і світові.

На ці закиди відповідав націоналіст Вальраф. Він звертається головно проти ідеї вступу Німеччини до Ліги. Недовіря до Ліги Ліга майже накинула Німеччині сама силоміць. Націоналісти хотять також порозумітися з учорашніми ворогами Німеччини. Однача воно не є можливе на підставі Льокарно, яке означає, що треба зректись рідної землі і ще раз признати Версайський договір. Такі дипломатичні заходи не є гідними великого державного мужа, а дуже пересічного, який ціною теперішних успіхів знехтовує майбутність народу.

Поодинокі партії були заздалегідь приготовані як мають голосувати і решта дискусії велась перед порожніми лавками. Одинока промова, що звернула живійшу увагу, була демократа Дернбурга, який сказав між иншим: Найважнійшим здобутком Льокарна є свідомість, що по війні нема переможців, а всі є переможеними.

Ніхто не сумнівається, що з ратифікацією льокарнського договору міжнародні взаємини ввійдуть у нову стадію, без огляду на те, в якій мірі приймуть договори найдуть своє негайне безпосереднє здійснення.

Вирізки.

„Треба сказати правду народові".

З нагоди зміни уряду в Польщі шовіністична (християнсько-демократична) „Ржечпосполіта" в статті „Треба сказати правду народові" пише між иншим:

„Наша держава — як то доказує буджет — внаслідок неогляднисти міністра скарбу, живе понад стан. Бажаючи покрити ті надмірні видатки, мусить накладати на горожан такі тяжкі податки, що забиває серед населення якунебудь продукційну здатність. Податки забирають польським горожанам більше, як їх дохід, бо навіть частину майна, а звязуючи всяку підприємчивість, висисають з мас всі животні соки.

Одночасно наш державний організм хорує ще на розстрій урядничого апарату. Вл. Грабский, як президент міністрів, виявився так само злочинним для Польщі, як і на становищі міністра скарбу. Урядницька дисципліна зовсім зникла. Крадіжі, хабарництво, занедбання в службі — є щоденними зявищами. Несовісні і гнилі урядовці бачучи, що їх злочини є карані головним чином в дисциплінарній дорозі, а супроти загалу їх отороною ться брехливими й крутарськими спростуваннями, почали просто зводити своїх товаришів, щоби вступали в їх сліди. Публичний гріш гине в кишенях злодіїв"...

Очевидно, це тільки може мільйонова частина тієї правди, яку слід сказати народові.

По широкому світі.

Свято підписання льокарнських договорів буде дуже скромне. Представників держав прийме в місті зак. справ у Льондоні король. Англ. премієр Болдуін і зак. справ Чемберлен приймуть їх потім у себе приватно на обіді та вечері. Муссолінього заступатиме Шіальоя, тому, що англ. уряд не міг дати італ. диктаторові запоруку, що може здержати маніфестації вулиці проти нього.

Нова перспектива має буцім-то простягатись у звязку з дипльоматичними довірочними нарадами Чічеріна в Парижі з мін. зак. справ Бріяном. Чічерін хоче не тільки найти підстави порозуміння у таких старих справах як: російські довги, доля фльоти Врангля і французько-російський торговельний договір, але й торкнутись можливости французько-російського союзу.

Ірляндія ще не поладнала справи своїх кордонів. Провінція Ульстер, що не ввійшла до автономної ірляндської держави, а залишилась під англійським правлінням відкликала тепер своїх делегатів, що входили до т. зв. комісії меж між Ірляндією і Ульстером. Англійський уряд усе ще має надію, що зможе найти мирну розвязку цього конфлікту. Покищо т. зв. північна Ірляндія вислала на свій кордон мішки з піском і кільчастий дріт.

У Китаю, в м. Харбіні, відкрили заговір на представника СРСР. Карахана.

Англійський парлямент відкинув внесок робітничої партії, щоби висловити урядові недовіря внаслідок його становища щодо безробіття.

Турецький парлямент приймив одноголосно заборону носити дотеперішне національне накриття голови: фези та турбани.

Red. czas. „Dilo" Pr. 881/25. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny jak Trybunał prasowy we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dilo" Nr. 265 (10.643) z dnia 26. listopada 1925 r. pod tytułem: „Proty biłoho teroru" od słów: Konferencja wyjaśnia... aż do końca tego artykułu zawiera znamiona zbrodni z § 65 a) ustawy k., uznał dokonaną w dniu 25. listopada 1925 roku konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów dnia 26. listopada 1925 r.

Hawr

У великий дзвін...

Львів, 30. листопада 1925.

Одночасно з реверансами Скшинського в бік жидівського клюбу вдарено у великий дзвін, що в Секретаріяті Ліги Націй зареєстровано польсько-жидівську угоду. Зареєстрування цеї незамітної й малозначної угоди Лігою Націй є випадком — будь-що будь — небувалим в історії міжнародних і міжнаціональних відносин. Є це п о х у т и, що змушує нас до того, щоби спинитися над цею справою.

Коли перед кількома днями жидівська преса (одночасно зі звітом про експозе Скшинського) подала вістку про зареєстрування польсько-жидівської угоди, то можна було думати, що це може видумка, яка має на меті піддержати серед жидівських мас надшарпаний авторітет пос. Райха та злагіднити невдоволення тих мас, яке зросло у звязку з паперовою угодою. Одначе минуло кілька днів і офіційно не заперечено факту зареєстрування. Польський уряд і польська преса, навіть антисемітська, мовчить, чим підтверджує вістку про зареєстрування угоди або що найменше не вважає під теперішню пору доцільним її опрокидувати. За те орган пос. Райха — „Хвіля" — твердить, що через зареєстрування „угода як би набрала м і ж н а р о д н ь о г о з н а ч е н н я і з н а х о д и т ь с я п і д о х о р о н о ю Л і г и Н а ц і й".

Реєстраційний текст угоди є або неповний, або — коли повний — то малозвартний. Він обіймає реорганізацію жидівських віроісповідних громад, справу жидівської й гебрайської мови у тих громадах та на прилюдних зібраннях, частинне святкування Жидами суботи в публичних установах, введення жидознавства до жидівських шкіл, признання хайдерів школами рівнорядними для жидівських дітей з публичними школами, справу субвенцій для жидівських приватних шкіл, рівнорядне трактування жидівських прив. шкіл з иншими аналогічними заведеннями і справу „кошерного" харчу для вояків-Жидів.

Ось і весь текст угоди, зареєстрований в Секретаріяті Ліги Націй. Як бачимо, тут не було що реєструвати, бо всі ці „уступки" є самозрозумілі в кожній державі, навіть без республиканського й конституційно-демократичного устрою. Є це права жидівських громадян виключно в і р о і с п о в і д н о г о х а р а к т е р у, які забезпечує конституція, так що й угода тут ні при чому. А всеж таки ці торохи „уступок" зареєстровано у міжнародній установі. З якою метою?

Одначе колиб тут, у що ми не віримо, справді малося до діла зі „зареєструванням", то мусілоб це викликати здивування всього світа не лише з приводу польської толеранції, але й надмірної охоти піддавати свої внутрішні справи, угоду з н е т е р и т о р і я л ь н и м н а р о д о м, під охорону Ліги Націй.

Ф. Ф.

На Схід!

Поїздка послів польського сойму до С.Р.С.Р.

Минулого літа відвідало СРСР кілька робітничих делегацій з ріжних країв, щоби приглянутися на місці державному й суспільному будівництву большовиків. Поруч них масових делегацій побували в СРСР. також окремі представники західно-европейських буржуазних таборів.

Паломництво до СРСР., яке два роки тому (в часі побуту Еріо й де Монзі) було рідкою подією, прибирає тепер признаки масовости. Як недавно донесла преса, до СРСР. вибирається невгомонний Льойд Джордж.

Цікаво, що саме тоді, як в Зах. Европі все більше зростало бажання й автопсії познайомитися з радянськими відносинами, в Польщі, сусідці СРСР., лякалися навіть висловити подібне бажання, щоби дефензива не захотіла такого сміливця зробити „антипаньствовим" елементом. Аж минулого літа відвідали СРСР. два посли польського сойму: комуніст Х. Приступа і член Хлопської Нез. Партії Балін. Відвідини цього останнього супровожала польська „народова" преса невгаваючими напастями й денунціяціями. Та відносини змінилися з моментом величавого прийняття Чічеріна у Варшаві. Як нас інформують з Варшави, в найближчому часі вибирається до СРСР. 12 послів польського сойму, представників ріжних фракцій, а між ними: д-р Райх і д-р Ічслер (з Жид. Клюбу), Брилль і Плюта (з Хлопського Звйонзку), Гельман і Татарчак (з „Визволеня"), Воєвудський і Філіпкевич (з Хлоп. Нез. Партії), Євеніч (з Білоруського Клюбу), український посол Антін Васильчук і ин. Прем. Скшинський не тільки згодився видати пашпорти, але й поручив польському посольству в Москві заопікуватися відвідуючими послами. Щож, tempora mutantur!

Радянська Україна.

Число жидівського населення на Україні.

У 12 (92) числі „Статистичного Бюлетеню", органу Центрального статистичного управління на Україні за вересень цр. находимо статтю А. Гальперіна п.н. „Єврейське населення по містах України". Стаття ця написана на основі матеріялів, зібраних радвладою в часі останнього перепису міського населення в 1923 р. У ній пише автор між иншим таке: „Перепис охопив тоді 612 міських селищ України. Крім міст зараховано до них і містечка, копальні, робітничі селища і поселення зі значною кількістю населення, що працює на землі. Селища, де менше 500 мешканців зовсім не ввійшли до перепису". З цього пояснення виходить, що цифри останнього перепису охоплюють усе жидівське населення України. По всіх 612 міських селищах 9 українських губерній було в 1923 року 5,087.595 душ міського населення. З того випадало на Жидів 1,297.557 душ. З того виходить, що в 1923 р. Жиди становили 25 іпів відсотків усього міського населення України. З того: на Поділля випадало Жидів 217.516 душ (54,7 порц.), на Волинь 116.502 душ (39,5 прц.), на Одещину 266.878 душ (30,7 прц.), на Київщину 327.822 душ (28 прц.) усього населення міст на Київщині; на Полтавщину 107.636 душ (24 прц.); на Катеринославщину 103.567 душ (22,6 прц.); на Чернигівщину 49.163 душ (18,7 прц.); на Харківщині 69.363 душ (12,6 прц.); на Донеччину 39.110 душ (6 прц.). З цього бачимо, що найбільший відсоток Жидів серед міського населення було на Подільщині а наймен-

---

ПРОФ. ІВАН ОГІЄНКО.

Новини наукової літератури.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Том CXXXVI—CXXXVII. Праці фільольогічної секції під редакцією Кирила Студинського. Львів, 1925 р. 4 + 254 ст.

Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові давно вже придбало собі заслужену наукову славу не тільки серед цілого українського народу, але й серед всього славянства. Це наша заслужена українська Академія Наук, яка в надзвичайно великій мірі причинилася до духового й політичного відродження українського народу. Ніяке відродження народу не може відбутися чи відбуватися без добре поставленої рідної науки. Не вияснено ще впливу львівського Наукового Товариства на національне пробудження Великої України, але одно можна сказати тепер з певністю, — вплив цей був дуже помітним та корисним. Львівське Наукове Товариство скрізь і все користувалося на Великій Україні надзвичайною пошаною, навіть більше, воно було овіяне глибоким пієтетом, як найдорожча національна святиня. І навіть заснування Всеукраїнської Академії Наук у Києві р. 1918-го не зменшило цього пієтету, — і сьогодня кожний учений з Великої України за честь собі вважає, коли видрукує свою працю на сторінках видань львівського Наукового Товариства.

На жаль тільки, воєнна заверюха вбила ту жваву наукову видавничу продукцію, яку виявляло Наукове Товариство до війни. Позбавлене державної допомоги та окремих фондів, Наукове Товариство мусить тепер істнувати виключно на свої власні кошти. А кошти ці такі малі супроти його великих завдань!...

І тому такими рідкими стали з 1914-го року видання Наукового Товариства. І тому для українського вченого став правдивим святом той рідкий день, коли появляється якесь нове видання Наукового Товариства... А на культурні свята ми, Українці, стали взагалі такі бідні...

Ось передо мною остання книжка головного з видань „Наукового Товариства" — його „Записок" т. 136—137. Надзвичайно цінна книжка — тож мозок кращих людей Західної України, — і я хочу про зміст цих „Записок" хоч коротенько в популярній формі повідомити широке громадянство.

Невелика книжка на 254 ст. містить лише 10 наукових розвідок, але розвідок добірних, часом високої наукової вартости, з якими не соромно булоб виступити й перед ширшим науковий світ.

Більшість розвідок присвячена історії культурного, взагалі духового життя українського народу, переважно — на його західних землях. Читайте статті ці в иншому порядкові, ніж то в „Записках", і перед вами встане суцільна історія нашого нещасливого культурно-політичного життя за останні два віки.

Молодий вчений П е т р о П е л е х (працює тепер в Київі) подав цікаву і цінну розвідку: „З життя й творчости Сковороди"; а саме: 1. Час народження Сковороди, 2. Деякі дати з останнього періоду життя й творчости Сковороди. Але не ці розділи становлять вагу цеї статті, — найцінніщий 3-ій розділ її: Явище т. зв. „космічної свідомости в житті Сковороди, як джерело й ключ для зрозуміння його фільософії". Розказавши про основу фільософії Сковороди (досягнення повного щастя), автор докладно спиняється на т. зв. космічній свідомости, яку переживають лише деякі вибрані одиниці (напр: Мойсей, Ісаія, Сократ, ап. Павло, Гаутама, Магомет, Бекон, Паскаль, Спіноза і т. и.); наступає ця свідомість десь на 30-х роках життя і по ній народжується „нова людина", що вже досягає собі повного щастя та спокою. Безумовно, ця стаття П. Пелеха кидає нове світло на зрозуміння фільософії Сковороди, так мало в нас вивченої.

Але Сковорода жив і працював в той час, коли так трагічно забувалися українські традиції і коли омосковлення міцною сіткою опліталo культурне життя Великої України. В сітці цій багато загубив і сам Сковорода: нової російської мови він докладно не вивчив, а від своєї таки досить відбився і спинився посередині, а це й було причиною того „язичія", яким він писав і яке не дало змоги творам великого Сковороди піти до гущі народньої.

З Великої України переходимо до України Західної, до Галицької Землі. В той час, коли на Великій Україні все жило під знаком омосковлення, тут вже бачимо помітні національні вогники на спольщенім житті. Проф. А. А н д р о х о в и ч в статті „Львівське „Studium Ruthenum" (продовження) докладно розповідає про тимчасовий український фільософічний і богословський інститут, т. зв. „Studium Ruthenum", що заснував його року 1787-го австрійський цісар Иосиф II. у Львові. Автор описує навчання та внутрішнє життя в цій вищій українській школі; перед читачем проходять ці перші вогники розвитку національного життя в той час, коли ще навіть назви не могли підібрати для своєї літературної чи народньої мови (lingua ruthena, illyrica, patria, vernacula і т. и.). Деякі розділи цеї праці напр. наука церковно-славянської й української мови, провини й кари, відносини до питомців Studii Latini і ин. надзвичайно цікаві.

Але року 1809-го спинилася наука на Studium Ruthenum; не оправдалися й ті надії, які покладав український нарід на австрійський уряд, бо панами в краю лишалися ті самі старі пани. Український нарід прокидався від сну, а йому все плели міцну сітку, щоб він таки

ше на Поневччині. По подільських містах і містечках жидівське населення мало навіть чисельну перевагу над иншими мешканцями. До того треба додати, що чим більше місто тим радше горнеться до нього жидівське населення. І так: в Одесі на 324.003 душ усього населення було 130.041 душ Жидів (40,1 прц.); в Катеринославі на 120.421 душ усього насел. було 50.237 душ Жидів (38,8 прц.); у Київі на 425.927 душ усього населення було 128.531 душ Жидів (30·2 прц.); у Харкові на 321.615 душ усього насел. було тільки 65.007 душ Жидів (20·2 прц.) При тому зазначимо, що відсоток жидівського населення в теперішній столиці України в Харкові значно зріс. Перед війною відсоток Жидів у Харкові був далеко менший. Це зріст треба завдячувати фактові, що всі центральні державні установи мають чи не найбільший відсоток Жидів урядовців. Це в першій мірі треба піднести до всіх економічних, фінансових і инших господарських установ і трестів.

Загально впадає в очі факт, що Жидів далеко більше у північно-західній частині ніж у полудневосхідній. У пятьох губерніях північно-західньої України на площі 182.300 квадратних верств на всю суму 2.555.243 усього міського населення припадає 818.639 Жидів (63·1 прц.). У чотирох губерніях полудневo-східньої України на просторі 204.600 квадратних верств на суму 2,532.352 міського населення випадає 478.918 Жидів (6·9 прц.)

Смертність від туберкульози на Україні.

„Статистичний Бюлетень" ч. 12. (за вересень) приносить статистичні дані про смертність наслідком туберкульози серед українського населення. З тих даних наводимо цифри про смертність наслідком тої недуги в 1923 р. у 12-ти містах України: Житомір — 398 душ; Коростень — 299 душ; Винниця — 280 душ; Проскурів — 291 душ; Гайсин — 326; Прилука — 187; Лубні — 257; Золотоноша — 204; Кремінчук — 243; Катеринослав — 175; Кривий Ріг — 168; Таганріг 90 душ. З цього зіставлення можна помітити, що смертність від туберкульози найбільша на заході й півночі, найменша на сході та полудні. Перше місце що до смертности займає Житомір. Коли ці цифри порівняти зі смертністю міст у західній Европі, то виявиться, що смертність від туберкульози в західно-українських містах значно більша ніж у західній Европі. Зате по східно-українських містах смертність від тої недуги не виходить поза розміри, що характеризують найбільшу державу центральної Европи Німеччину.

Тюремщина.

Дня 28. п. м. на засіданні сенату відчитали інтерпеляцію сен. М. Черкавського і тов. у справі тяжкого побиття у слідчій вязниці інж. Мельника, Зубікевича, Зеленого та ин., дня 16. вересня вязничними сторожами чи пак: органами державної поліції. Інтерпеляція стверджує, що адвокат д-р С. Федак негайно по події бачив численні сліди побоїв у інж. Мельника, пухлину під оком та зсинілі плечі і що інж. Мельник жалувався, що його били по лиці, в бік і де попало, копали та тягнули за ноги по коридорі, внаслідок чого він плює кровю і має поломані ребра. Інтерпелянти заявляють, що місцева влада не хоче дозволити, щоби правда у цій справі була роскрита і тому домагаються висилки спеціяльної комісії до Львова, разом з одним представником Українського Клюбу, а також припинення в урядуванні дотеперішнього завідуючого „Бриґідками".

Мін. справедливости Пєхоцкий відчитав розяснення зроблене попереднім міністром справедливости, згідно з яким вязничні сторожі були приневолені вжити фізичної сили, тому, що вязні не хотіли піддатись реґуляминові вязничної влади. Влада перенесла вязничного урядовця, Мрозовського (?) до иншого відділу, припинила в урядуванні кілька функціонарів і почала слідство проти деяких сторожів.

Одночасно комісія варшавського сойму для досліду вязниць прийняла одноголосно внесок посла П. С. Узембли, щоби предложити соймові внесок про відновлення слідства проти комісаря поліції Кайдана, який у свій час був головою політичної поліції у Львові і проти аспіранта Лабика, які побивали політичних вязнів. Ця сама комісія має поставити також внесок, щоби звільнити зі становища коменданта державної поліції у Львові Б. Лукомського.

Похорони О. Саліковського.

Варшава, 27. листопада 1925.

В середу 25. листопада н. р. в митрополичому соборі відбулася панахида за душу покійного Олександра Саліковського. Церква битком набита народом, головно українськими еміґрантами. Явилися майже всі українські посли до сойму й сенату, Українська Парляментарна Репрезентація під проводом послів Хруцького й Черкавського, Український Центральний Комітет і ближчі товариші Покійного під проводом п. Андрія Лівицького.

Прийшли також в поважному числі представники Поляків і Росіян. З Поляків бачили ми президію Польського Тов-ва помочи українським еміґрантам в особах бувшого голови ради міністрів Артура Слівінського і Скарчевського, а дальше б. міністра пошт і телеграфів Толочка, Л. Козловського, колишнього посла до державної думи А. Ледніцького й ин. З Росіян запримітили ми посла Н. Серебрянікова, П. Бутенка, Ю. Ляперовського, В. Португалова, Д. Філософова й ин. визначних еміґрантів.

До панахиди станув епископ гродненський і новгородський, преосв. Олексій, в окруженні численного духовенства. Митрополичий хор співав прекрасно, вигискаючи неодну сльозу з очей українських скитальців.

Після панахиди зачалися промови. Перший промовляв прот. Теодорович, що прощав Покійного іменем церкви (російською мовою). Від української громади прощався з Покійним б. премієр уряду УНР. Андрій Лівицький, схарактеризувавши О. С. як людину й діяча. Промовляв іще п. Слівінський (по польськи).

Після відправи двигнувся з церкви величавий похід на православний цвинтар на Волі. Домовину винесли з церкви найближчі співробітники Покійного: А. Лівицький, Станіслав Стемпковський, ген. Сальський, ген. Безручко й ин. і зложили її на возі. Похоронна процесія, в якій взяли участь великі маси народу, дуже численні депутації з вінками і поважний гурт духовенства, звертала на себе загальну увагу, вже над вечір, після останньої Служби Божої, відправив її по українськи арх. Полікарп Сікорський, та співу „Заповіту" труну поставлено до склепу. Зовсім стемніло, коли впали на могилу останні грудки землі.

п.

Змова на життя Штреземана?

Берлінська поліція одержала вістки, що нім. фашисти приготовили змову на життя Штреземана, щоби перешкодити йому виїзд до Льондону для підписання пакту безпеки. Зединені союзи ґітлерівців оголосили спільний протест, що не признають льокарнських договорів. В Берліні були комуністичні маніфестації проти льокарнських договорів. Було около 10.000 людй. М. и. промовляла Клара Цеткін.

Перед підписанням льокарнських договорів.

У звязи з підписанням льокарнських пактів приїздить до Льондону англ. амбасадор у Берліні льорд д' Ебернон. Німецька делеґація домагатиметься полекш у справі окупації. „Обсервер" пише, що хоч підписання пактів є формальністю, то присутність міністрів загр. справ дасть нагоду до політ. акції. Прем. Скшинські прибув до Льондону 29. XI. Бріян виїздить до Льондону з Бертельотом в понеділок. Вернеться в середу.

Німеччина проти францускo-польського союза.

На зборах Остбунд-а в Берліні домагалися від уряду пояснень, чи і якими мировими засобами можна буде осягнути зміну схід. границі. Як перше завдання після вступлення Німеччини до Союза Народів рішили заквестіонувати французько-польський союз, як противний духові Льокарна.

Туреччина відкидає арбітраж С. Народів.

Турецький уряд рішив у справі Мосуля не признати мирового суду Союза Народів. Мін. загр. справ Туреччини виїздить до Женеви з відповідними інструкціями.

В англ. політ. колах числяться поважно з можливістю вибуху англ.-турецької війни на тлі спору за нафту в Мосулі. Чемберлен, льорд Емері і сен. Жувенель обговорювали цю справу на останніх конференціях.

Бріян утворив уряд.

Бріянови оконечно вдалося утворити уряд. Першим кроком нового уряду, котрий представиться палаті щойно після повороту Бріяна з Льондону, — буде утворення дорадної комісії. Її завданням буде випрацювання фінансового пляну. 28. XI. було перше засідання нової ради мін. Прем. Бріян виголосив експозе на тему політ. положення. Заява уряду в парляменті обмежиться в політ. ділянці лише до справи Льокарна, а в внутр. справах присвячена буде фінансам держави.

Америк. дол. 7·95 — 7·91, канад. дол. 7·70 — 7·75, чеські кор. 0·21·00 — 0·21·50, леї 0·03·50 — 0·03·75, франки фр. 0·28·50 — 0·28·75, фр. швайц. 1·34—1·35, англ. фунти 37·00 — 37·50.

не прокинувся. Мало було цього, задумали знищити окрему українську азбуку і замінити її на латинку. Проф. М. Возняк у цінній статті: „Авторство азбучної статті в 1834 р." роскавує про деталі цеї дразливої справи і дуже влучно доказує, що автором одної з статтей проти абецадла був не Микола Кмицикевич (як твердить це д-р В. Щурат в LXXXI т. „Записок"), а Денис Зубрицький.

Але нарід прокидався де-далі більше, національне життя в Західній Україні забило джерелом, а разом з тим збільшилася й боротьба з пануючими в краю впливами. Найбільший знавець українського громадського життя кінця XVIII-го і першої половини XIX-го віку, проф. Кирило Студинський в дуже цінній розвідці своїй: „Павло Леонтович" (закінчення) докладно росказує про ту боротьбу, яку точив український нарід з Поляками на всіх ділянках культурного й політичного тодішнього (1847—1865 рр.) життя: це потрібно дослідникові, щоб показати, на якому саме тлі повставали сатиричні й патріотичні вірші Павла Леонтовича (Павла з Щуткова). Автор росповідає про життя Західної України в 1848—1865 роках, і його невеселого оповідання не може спокійно читати читач: таке це все свіже й знайоме, бо й сьогодні бачимо те саме... І разом з тим — таке це все глибоко повчаюче; воно ясно показує особливо нам, виходцям з Великої України, як парно повстали сучасні невідрадні відносини на Галицькій Землі. Лише добре вчитавшися в сумне оповідання проф. К. Студинського, нам відкриваються очі на багато таких явищ, яких ми, сини Великої України і вихованці трохи иншої культури, не все докладно розуміємо...*)

Справді, великою боротьбою виборював собі західно-український нарід ступінь за ступнем своє національне й політичне життя, виборював це тоді, коли на Великій Україні панувала густа національна темнота...

(Докінчення буде.)

*) На цім місці вважаю за потрібне звернути увагу, що автор цих рядків ніколи нічим не заслужив, щоби йому кинено бодай тінь підозріння в неґації західно-української культури. Коли я часом і виступаю проти недотягностей в літературній мові на західно-українських землях, то роблю це виключно з наукового інтересу, як з тих самих мотивів виступаю й проти недотягностей в літературній мові Великої України. Ми, виходці з Великої України, часом дійсно не вповні докладно орієнтуємся в тій дразливій темі і логії, яка витворилася за останній час на Галицькій Землі: але ставити нам це на рахунок злої волі було б і несправедливим, і занадто болючим для нас. — *І. О.*

Зі свого боку вважаємо потрібним зазначити: В останньому часі — між иншим на сторінках нашого органу — зявилися дві замітки, звернені на адресу шан. проф. Огієнка, якраз у звязку з тією „термінольоґією". Очевидно, є це звичайні відгуки на „злобу дня", які не повинні нарушувати встановлених добрих взаємин синів одної землі. — *Ред.*

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Німеччина прийняла льокарнський пакт.

Державна нім. рада прийняла 49 гол. проти 15 ухвалений райхстаґом закон про льокарнські договори і приступлення Німеччини до С. Народів. Проти прийняття голосували: Сх. Прусія, Бранденбурґія, Баварія, Помор'я, Цот. Шлеськ і Мекленбурґ-Шверін. 28. листопада през. Гінденбурґ підписав закон про льокарнські договори. Закон увіходить в життя з днем 28. листопада.

Склад делеґації.

„Тел. Уніон" повідомляє: В склад німецької делеґації до Льондону для підписання льокарнських договорів входять: д-р Лютер, д-р Штреземан і два мін. секретарі.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашнє число нашого часопису сконфісковано за закінчення статті „Безнадійне sursum corda".

— **Українська Академія Наук під контролею московської цензури.** Недавно один український учений послав із закордону декілька книжок для Української Академії Наук, заадресувавши посилку на імя одного академіка. Посилка не дійшла до Київа а повернулася до Москви. Книжки підпали під огляд московської цензури. Незважаючи на те, що книжки уявляли лише матеріяли для наукової роботи, все же цензура підкреслювала багато уступів червоним чорнилом, очевидно все те, що на її думку небезпечно (!) пропускати на Україну; приміром в — біографії одного померлого вже українського письменника в тому місці, де висловлювалося йому побажання святкувати свій ювилей на рідній і вільній землі, підкреслені слова „на рідній і вільній". Одним словом якісь може малограмотні урядовці московської цензури визначають, що можна, а чого не можна читати Українській Академії Наук. А що дійсно згаданий пакунок „цензурували" якісь некультурні люде видно з того, що непоророзрізувані книжки при переглядуванні не розрізувались ножем, а порозтинані долонею і помняті брудними руками із залишеними слідами пальців на сторінках. Дивна річ, коли в усіх культурних краях при всяких формах влади, навіть при абсолю-

укіамі, для Академії Наук і Наукових Товариств дозволяється вільне одержування із закордону всяких видань, московські більшовики установили догляд за літературою, що йде із закордону до Української Академії Наук, ще гірший, як всякі „перегляди“ за царської Росії.

— Нові несподіванки для учительства. В проєктованій мін. Станиславом Грабським новій прагматиці для учителів є § 39, який видався грізним для загалу учительства, бо він постановляє, що шкільна влада може перенести учителів в стан спочинку — „для добра служби“. Тому воно вислало 6. ц. м. делегацію до міністра з домаганням усунення того небезпечного й дивовижного з часів голошення щадности параграфу. Сам міністер признав, що це грізний параграф, та він конечний для добра держави, бо — мовляв — є учителі, що гидько сповняють усі розпорядки влади, одначе в'вичасно кермують діяльністю ворожих державі елементів. Їх тяжко вхопити за руки. Буває так, що львівська одиниця по одержанні стабілізації зачинає шкідну роботу. Щоби такі непевні—на думку міністра—одиниці здержати від надуживань, закон дозволяє усувати їх в стан спочинку „для добра служби“. В той спосіб міністер і його підчинені органи будуть збуватися всіх невигідних їм елементів. Розуміється, потерплять від того параграфу передовсім учителі не-Поляки, як того легко догадатися хоч би з поради, даної міністрові самою делегацією польських учителів, щоб таких неприємних переносити „z jednej dzielnicy do drugiej“.

— Один сніг і три комунікації. Як виглядає комунікація по останнім (себто першім) цьогорічнім снігу у містечках та селах, цього собі не уявляємо. Одначе гадаємо, що не гірше як у столичнім городі Львові. Цей перший більший сніг розділив усе населення на три групи, на тих, що вживають для комунікації власних ніг себто здебільша тротуару, тих, що їздять трамваями і тих, що їздять різними колесами, автомобілями, фіякрами чи возами, серединою вулиці. Кожна з тих груп вважала своїм першим громадянським обовязком промостити собі свій шлях. І на деяких довжезних вулицях, нпр. Личаківській або Жовківській, можна було бачити такі знаки „порядкування“ вулиці. Сторожі домів і крамниць відкидали замерзлий сніг на трамваєві шини. Заступники трамваю на середину вулиці, а серединою вулиці, що подобає на сніжні воєнні окопи, пробивались усі возы як тільки могли. Кожний „на власну руку“ і кожний за себе. Мешканці Личаківської вулиці бачили, як учора жовніри з військового шпиталю прочистили гарненько тротуар на те, щоби нині рано міські робітники могли прочищувати від них згонів леду трамваєві шини. Забава непогана, якби тільки при ній могли справді заробити дещо безробітні.

— Нова подружна трагедія у Львові. Вчора явилась на поліції п-ня Цімелівна і заявила, що одержала лист від своєї замужної сестри п-ні Шахт, де повідомляє її про те, що вона відбирає собі життя разом зі своїм чоловіком на Високім замку. Комісар поліції разом з поміченими шукав довго по алеях Високого замку самогубців, аж вкінці найшов засипаних снігом д-ра Шахта і його жінку. Причиною їх смерти було невдоволення родини мужа їх подружжям. Шахти, які дуже себе любили не хотіли згодитись на заходи родини щодо їх розводу і рішили разом умерти.

— Судовий процес у справі УРПО. Як ми вже подавали, дня 24-го пм. почався в рівенському окружному суді процес тзв. „української революційної повстанської організації“, якої учасників обвинувачують у плянах протидержавних виступів. Проводить процесом член окружного суду Бршинський, відомий з процесу проти наших послів Козіцького, Васильчука та Чучмая, обвинувачує заст. прокуратора п. Гаєвський, а оборонцями виступають адвокати п. Ст. Шухевич і сен. Карпінський. Підсудні, 35 осіб, здебільша місцеві селяне хлібороби. Свідків покликано 42 особи. З огляду на величезний матеріял процес потріває кілька днів.

— Смерть сіямського короля. Сіямський король Рама VI., що помер у Бангкок, не лишив наслідників. Цікаво, що в день його смерти уродилась йому дочка. Його жінку, щойно недавно признано законною королевою. З попередньою він розвівся, тому, що не мав з нею дітей. Наслідником престола буде його наймолодший брат, ур. в 1893 р. Король Рама VI. (Вайравудг) ур. в 1891 р., а вийшов на престол в 1910. Від 13 р. життя виховувався в Англії, там служив у війську і студіював в університетах Оксфорді та Кембріджі. Цікавився літературою та мистецтвом. Переклав на сіямську мову різні драми Шекспіра і написав історію Польщі. Був дуже поступовим і сам платив податки зі свого майна. Цього року звернувся з покликом до сіямських студентів у Льондоні, щоби не женились з чужинками, бо такі подружжя не є щасливі.

— Землетрус у Польщі. Недалеко Пйотркове, мешканці села Миколаїва і околиці у промірі 60 км. відчули цими днями землетрус, який залишив сліди вижолобинами від двох до чотирох метрів. Варшавський метеорольогічний інститут вислав для дослідів своїх делегатів.

— Цікава професійна недуга. Европейські лікарі мали недавно вперше нагоду досліджувати недугу відому тільки між теслями та столярами в Америці: — своєрідне запалення шкіри. Один італійський робітник, що працював у фабриці скринок у Каліфорнії, вертаючись додому захорував у Льондоні. Лікарі ще не здають собі справу з причин цієї заразн.

— Наймолодший міський голова. Місто Кінґстон, в Англії, має наймолодшого міського голову, ще й жінку... 15-літню дочку міського радника, п-ну Сільвію Денгем. Вона щойно скінчила школу і перейшла на вище становище.

— Майбутність Европи. На що теперь не в силі нічого певного сказати найбільші історики, соціольоги, політики, а навіть учені-спеціялісти, що означують на сотки літ уперед шляхи зір і зміни в невідомім лоні землі, за те певні нам мають астрольоги, надіслені всевидячим зором Пітії. Один з них, німецький астрольог А. Ґрім написав твір „Майбутність Европи“ й описав заздалегідь важливіші моменти її історії до 1975 р. Ось кілька найважніших фактів: в 1926 р. у Німеччині почнеться комуністично-большевицька революція що триватиме кілька літ. У 1931 р. почнеться втихомирення і доба господарсько-політично-культурного розвитку Німеччини. У 1942 р. Німеччина виграє війну, в 1947 р. вийде в союз з Австрією, Японією та Китаєм і матиме успіхи в кольоніяльній політиці. Від 1957 до 1972 знову воює і має революції, анархію, змови, епідемії, в 1975 р. переходить новий переворот і має нову революційну владу. Франція в 1926 р. зірве зі своїми союзниками; до 1938 р. переживатиме стадію кризи; від 1938 р. добу мирового розвитку, літератури та мистецтва. Від 1953 р. — політичні конфлікти; в 1965 р. — поява неосоціялістів; в 1968 р. неосоціялістична революція; в 1971 р. монархістична контрреволюція і остаточний занепад Франції. Щойно в 1975 р. Франція відродиться, але сильно зменшена. Росія в 1930 р. по боротьбі з большевизмом вертається до царської влади, але не на довго... Що далі? — і на як довго? німецький астрольог не каже. В Англії в 1978 р. велике кольоніяльне повстання, яке здушить по довголітній кривавій війні, але держава захитається. Катастрофа прийде щойно по 1975 р. Для Австрії критичним роком буде 1927 рік: — господарська катастрофа і смерть голови (?) держави. Від 1960 р. — революція і процес большевизації, втрата самостійности і зєднання з иншою державою. Італія буде в 1934 р. збольшевизована, поширить свою літературну теорію на суходолі та морі. Чехословаччина перейде кризу від 1933 до 1943 р. В 1953 р. приходять до влади комуністи, а від 1963 р. — доба миру та розвитку. Бельгія втратить самостійність між 1910 і 1915 р. На Голяндію прийде катастрофа у 1974 р. Фінляндія втратить незалежність в 1928 р., Лотва в 1934 р., Румунія в 1950 р., Португалія в 1935 р., Швайцарія дійде до страшної катастрофи між 1972 і 1995 р. Про Польщу Ґрім не згадує нічого. Якщо астрольог Ґрім не є свояком автора славних казок, то у всякому разі має вульканічну душу. Ті, що цікаві, наскільки він „ясновидючий“, мусять пождати, щоби дожити до тих цікавих часів загального землетрусу.

— Не дають доброго прикладу. Багато гарних гасел кидає в повоєнних літах організація українських приватних службовиків „Супруга“. Таксамо багато гасел й критики на наше громадське життя є в органі „Супруга“ „Службовик“. Та слова не — перлі — полова, найліпше судити по ділах. А вони відносно „Супруга“ ось які: Дня 25. листопада н. р. мало відбутися — давно заповідане — загальне зібрання кооперативи „Супруга“. Надіялися великого числа членів на тім зібранню, бо — віддавна у Львові кажуть, що ця кооператива вже розвинула широку кредитову діяльність і навіть, казали, має придбати якусь власність у Львові. В такій стадії, є звичайно в кождій кооперативі рух і весь загал членів живо інтересується своєю організацією. Та не так було тут, у тих, що всіх хочуть учити, всіх критикувати. На загальне зібрання кооперативи „Супруга“ не прийшла навіть 10-та частина членів. Не було навіть членів надзірної ради, що скликували зібрання. Сумно, й дійсно чорні думки наводить таке загальне зібрання організації українських приватних службовиків. Коли вони так лихо розуміють обовязки в своїй організації, то якими службовиками є вони в установах? А наші установи майже всі — кооперативи. — **В. Ольховий**, Краєв. Союз ревіз. у Львові.

Дописи.

Ярослав. (*Чому у нас нічого не робиться?*). Коли перечитується часописи, звіти „Просвіти“, УНТ. і т. п., побачиться, що Ярослав усе стоїть у рубриці місцевостей, де нічого або дуже мало робиться. Коли приїдеться до Перемишля чи Львова, то аж вуха болять від запитів: „Що там у Ярославі?“ Чому нічого не робиться“. Та не питають, які там обставини і які люде до праці, а це ж найважніші питання, коли говориться про працю.

Кажуть, що коли лихий дах, то й ціла хата подасться... Головою всіх майже товариств у Ярославі а є їх понад 10 є о. декан Киприян Хотинецький, що хоче і Богові й чортові свічку світити: він вам відправить панахиду і за „наших“ жовнірів і з тою ж самою помпою (трьох священиків!) за „nieznanego żołnierza“. Та скаже хтось, адже там не тільки о. Хотинецький, таж там є така незалежна людина, як адвокат Володимир Ґлінінський. Який з нього робітник на народній ниві, показалося найкраще на житті спортового т-ва „Сян“, де він головою. На загальних зборах цього т-ва гарно говорив, приняв вибір на голову, а потім навіть на засідання ради не прийшов. А коли були перші міжсеві змагання „Сяну“, то п. голова відбував тоді пробно-демонстраційну поїздку на своїм щойно купленім авті й давав у цей спосіб примір „нищій братії“, як сповняється обовязки голови товариства. Є ще, правда, в Ярославі одна визначна особа. Інж. Дмитро Кашубинський, котрий „страха ради“ дириґував на Шевченківськім концерті зі суфлерської будки. Чи не оригінально? А з того вийшло таке, що чужинці сміялися з „хитрого Малороса“, а наші люде побачивши, що інтеліґент так робить стали також вести народньо-громадську працю „з будки“! І дійсно: Ярослав переживає тепер період „будкової праці“, а ця народня праця іде так, що аж сумно згадувати. Сумне це й болюче, та правдиве!

Т. С.

На Дар Просвіті.

Важне для Читалень і Комітетів Свята Просвіти в повітах: Богородчани, Долина, Городенка, Калуш, Коломия, Косів, Кути, Надвірна, Рогатин, Сколе, Снятин, Станиславів, Стрий, Товмач, Турка, Жидачів.

Т-во „Просвіта“ одержало від станиславівського воєвідства розпорядок в справі дозволу на Дар Просвіті. Розпорядок датований 20. листопада 1925 р. під ч. В. Р. 632|25. слідуючого змісту:

„До Головного Виділу Т-ва „Просвіта“ у Львові. Прихиляючися до просьби з дня 2. листопада 1925. ч. 5712 уділяю нинішним тамтейшому Т-ву позволення на уряджения збірки на території тутейшого Воєвідства в часі від 1. грудня до 30. грудня 1925 р. в ціли зібрання фондів на видання популярно-наукових видавництв і відбудову дому „Просвіти“ у Львові, під условием, що особи виделеговані до перепровадження квести будуть стисло стосуватися до обовязуючих приписів, як також що Головний Виділ Т-ва предложить мені найдальше до 20. січня 1926 р. справоздання з висліду збірки і ужиття зібраних квот грошевих.

В справі уряджения урочистих обходів по селах і містах належить постаратися о позволення компетентних старост. Воєвода Des Loges вр.“

Подаючи до відома це зарядження, взиває Головний Виділ до поробления всіх приготовних кроків задля найуспішнійшого переведення збірки почесного Дару Просвіті Готові леґітимації розішле на днях Головний Виділ поодиноким філіяльним Виділам.

За Головний Виділ Т-ва „Просвіта“ у Львові:

М. Галущинський, голова. *В. Мудрий*, секретар.

Оповістки.

Репертуар „Українського Наддніпрянського Театру“ О. Мітневич:

Дрогобич. Саля кіна „Штука“.
1.XII. „Дні нашого життя“.
2.XII. „Пан Твардовський“.
3.XII. „Чорна пантера і білий медвідь“ (прощальна вистава).
Самбір. Саля „Сокола“.
4.XII. „Маруся Богуславка“.
5.XII. „Дні нашого життя“.
6.XII. „Ніч під Івана Купала“.
В Стрию і Дрогобичі початок точно о год. 8·30 веч., в Бориславі і Самборі в год. 7·30 веч. 562 9—?

Український мішаний хор Д. Котка.
У вівторок 1.XII. м. Ярослав.
У середу 2.XII. м. Ярослав.
У четвер 3.XII. м. Перемишль.
У пятницю 4.XII. м. Перемишль.
768 19—?

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“ Львів, Ринок ч. 10.